

АКТУАЛЬНІСТЬ ВАКЦИНАЦІЇ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

**Сидоренко А. Г., Чечотіна С. Ю., Луценко Р. В., Дев'яткіна Н. М.,
Островська Г. Ю., Шакіна Е. Г.**

*Полтавський державний медичний університет,
м. Полтава, Україна*

sidorenko.med@gmail.com

У сучасному світі здоров'я населення визнано однією з найбільших цінностей, необхідним компонентом соціально-економічного розвитку держави та запорукою її національної безпеки.

Людству вдалося отримати перемогу над багатьма хворобами. Натомість сьогодні існує безліч загроз громадському здоров'ю від чисельних факторів: епідемій, інфекційних захворювань, біотероризму, поширення неінфекційних захворювань, впливу соціально-економічних детермінантів та інше.

Інфекційні хвороби небезпечні своїми ускладненнями, що можуть призвести до інвалідності, а деякі – навіть до смерті. Від деяких з них можна захиститися за допомогою імунізації.

Імунізація (за визначенням Всесвітньої організації охорони здоров'я) – це процес, завдяки якому людина набуває імунітет, або стає несприйнятливою до інфекційної хвороби, і який зазвичай здійснюється шляхом введення вакцини.

До інфекцій, яким можна запобігти щепленнями, належать: кашлюк, дифтерія, правець, поліомієліт, кір, епідемічний паротит, краснуха, гепатит В, гемофільна інфекція, пневмококова інфекція, менінгококова інфекція, ротавірусна інфекція, вітряна віспа, гепатит А, папіломавірусна інфекція, COVID-19 та інші.

Вакцинація має на меті захистити організм від інфекції, запобігти важкому перебігу та появі ускладнень від неї. Щороку завдяки щепленням у світі вдається зберегти 2,5 млн дитячих життів. Завдяки вакцинації людство перемогло натуральну віспу; захворюваність на поліомієліт знизилася на 99%, знизився рівень захворюваності на правець, дифтерію, кашлюк, краснуху, захворюваність менінгітом, раком печінки; глобальна смертність від кору знизилася на 75%; знизилася щорічна смертність від правця новонароджених більш ніж у 13 разів. Охоплення вакцинацією на рівні 95% населення країни дає можливість сформувати колективний імунітет.

За Національним Календарем профілактичних щеплень, затвердженим наказом МОЗ України №551 від 11.08.2014 р., в Україні передбачена обов'язкова вакцинація за віком проти 10 інфекцій: дифтерії, кашлюку, кору, поліомієліту, правця, туберкульозу, краснухи, епідемічного паротиту, гепатиту В та гемофільної інфекції. Важливо захищати від вакцинокерованих захворювань не тільки дітей, а також дорослих. Дорослим людям рекомендований певний перелік щеплень із дотриманням визначеного часового інтервалу: від правця і дифтерії кожні 10 років; від грипу – сезонно; від вітряної віспи, якщо не хворіли раніше; від гепатитів А та В вакцинують людей з груп ризику; від папіломавірусу жінкам до 26 і чоловікам до 21 року. Імунізація все

ще може бути актуальною: від кліщового енцефаліту; від епідпаротиту, кору та краснухи. На сьогодні актуальним є питання вакцинації проти COVID-19. Рекомендовано первинний курс вакцинації та бустерну дозу будь-якою доступною вакциною.

Наразі в Україні питання імунізації є актуальними як ніколи. Під час війни зростає ризик спалаху інфекційних хвороб, у тому числі вакцинокерованих. Факторами ризику розповсюдження інфекційних захворювань є погіршені умови перебування людей, порушення особистої гігієни та гігієни харчування, перебування у закритому приміщенні великої кількості людей одночасно та значне переміщення людей всередині та за межі країни.

Таким чином, застосування вакцин знижує вірогідність поширення відповідних інфекцій і на сьогоднішній день альтернатив вакцинації з метою їх профілактики немає. Забезпечення безперервності рутинних щеплень є важливим елементом підтримки громадського здоров'я для тимчасово переміщених осіб і населення країни в цілому. Вакцинація є стратегічним напрямком захисту населення від інфекційних хвороб, адже йдеться про безпеку нації.